

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

 Лариса КЛОЧКО

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНОЗЕМНА МОВА»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 014 Середня освіта (Географія)
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітня програма освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія.
Біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва)

форма навчання _____ денна _____

Суми – 2025

Розробники:

Клочко Л. І., к.ф.н., доцент кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка,

Чикалова М. М., к.п.н., доцент кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка,

Сидоренко О. Л., к.п.н., ст.. викладач кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка,

Ищенко А. А., викладач кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

к.п.н., доц. Чикалова М. М.

(прізвище та ініціали)

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7 (6 семестр – 3; 7 семестр – 4)	Освітній ступінь «бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Географія). Вчитель географії. Вчитель біології та основ здоров'я»	Нормативна	
		Рік підготовки:	
3-й		4-й	
Семестр			
6		7	
Лекції			
- год.		- год.	
Практичні, семінарські			
48 год.		50 год.	
Лабораторні			
- год.			
Самостійна робота			
42 год.		70 год.	
Консультації:			
Загальна кількість годин – 210 (6 семестр – 90 год. 7 семестр – 120 год.)	Вид контролю: залік		

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Іноземна мова» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки наряду (спеціальності) 014 Середня освіта (Географія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка першого освітнього рівня «Бакалавр».

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фахова іншомовна комунікативна компетенція.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» є формування іншомовної комунікативної компетентності, зокрема, вдосконалення мовленнєвої компетентності у читанні, а також мовних лексичних та граматичних компетентностей в межах засвоєного програмного матеріалу, що за міжнародною класифікацією відповідає Upper-Intermediate (B2), розвиток громадянської компетентності і опосередкована підготовка до вступного випробування з іноземної (англійської) мови для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра.

Завданнями вивчення дисципліни професійного є розширення та збагачення термінологічної лексики відповідно до спеціалізації; активізація навичок усного мовлення під час обговорення фахових тем; розвиток та закріплення навичок читання адаптованих текстів фахового спрямування з метою повного отримання інформації.

Основними **цільми** вивчення дисципліни «Іноземна мова» є:

- формування комунікативної компетентності в сфері професійного спілкування в усній і письмовій формах;
- формування навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що зумовлена програмою та професійними потребами;
- оволодінні граматичним матеріалом, формами та конструкціями, необхідними для щоденного спілкування;
- формування, розширення та збагачення термінологічної лексики відповідно до спеціалізації;
- забезпеченні можливості отримувати та передавати наукову інформацію зі свого фаху.

Передумови до знань, умінь і навичок

1. Студент набуває додаткової компетенції при опануванні циклу гуманітарної та фахової підготовки.

2. Студент повинен набути навичок іншомовного спілкуватися на професійну тематику, що дозволить ефективно конкурувати в сучасних умовах.

3. Програмні компетентності

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою *загальних компетентностей*:

ЗК1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗКЗ. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗКБ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою *спеціальних* (фахових) компетентностей (СК) **спеціальності:**

СК1. Мовно-комунікативна компетентність. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України); формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності, знання державної та іноземної мови у вивченні географічної номенклатури, поняттєво-термінологічного апарату предметної області спеціальності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою *програмних результатів навчання* (ПР) **спеціальності:**

ПРН2. Демонструє вміння навчати учнів державною та іноземною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН5. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН6. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності; демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою *інтегральної компетентності*, а саме: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої та виховної мети, а саме:

- *практична мета:* подальша автоматизація граматичних і лексичних навичок, вдосконалення умінь читання;
- *когнітивно-освітня мета:* розширення філологічного кругозору засобами мови, розвиток умінь логічного мислення, аналізу, вміння самостійно працювати з автентичними текстами з друкованих періодичних видань, інтернет-видань, інформаційно-довідкових і рекламних буклетів, художньої літератури;
- *виховна мета:* формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин (98 год. – практичних та 112 год. – для самостійної роботи).

4. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	ВІДМІННО	Зараховано
82-89	B	ДОБРЕ	
74-81	C		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО	
60-63	E		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання комунікативної компетенції студентів, які вивчають іноземну мову, базуються на дескрипторах відповідного рівня володіння мовою у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти.

Пропонуються наступні критерії:

1) *змістовність*: відповідність теми, розкриття теми, обґрунтованість відображення комунікативних намірів та форм їх реалізації;

2) *когерентність*: логічність викладу, чіткість структури, зв'язність висловлювань, реалізація комунікативного наміру;

3) *лексична адекватність*: використання лексики відповідно до комунікативного наміру та визначеного рівня володіння іноземною мовою;

4) *граматична коректність*: дотримання правил орфографії і пунктуації, правильність вживання різноманітних граматичних структур;

5) *відповідність фонетичним нормам*: правильність вимови, інтонації, темпу мовлення.

Оцінювання повинно бути прозорим і зрозумілим для здобувача вищої освіти. Студенти мають бути ознайомлені з критеріями оцінювання до початку навчання.

Педагогічна функція оцінювання полягає в тому, щоб зробити процес вивчення мови більш прозорим для бакалаврів, допомогти їм розвинути свою здатність до рефлексії та самооцінювання і таким чином надати їм можливість поступово перебрати на себе більше відповідальності за власне навчання.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	Здобувач вищої освіти має системні, бездоганні знання матеріалу; демонструє здатність до розкриття теми іноземною мовою; здатність до реалізації комунікативних навичок; здатність до логічного викладу та чіткості висловлювань; здатність використання фахової лексики та термінології відповідно до комунікативного наміру; здатність до правильного вживання різноманітних граматичних структур; здатність до правильної вимови, інтонації, темпу мовлення.
B	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом; вміє розкрити теми іноземною мовою; має здатність до реалізації комунікативних навичок; вміє використовувати фахову лексику та термінологію відповідно до комунікативного наміру; проте має сформовані типові навички, не завжди правильно вживає граматичні структури, темп мовлення не в повній мірі відповідають вимогам.
C	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно володіє мовним матеріалом у стандартних ситуаціях, вміє розкривати фахову тему; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями у розкритті змісту питань, здобувач вищої освіти допускає незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, що в цілому не призводить до викривлення сутності.
D	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, поверхнево користується фаховою термінологією; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; у цілому вміє застосовувати знання під час виконання практичних завдань на середньому рівні, користуватися додатковими джерелами.
E	Здобувач вищої освіти допускає неточності й помилки під час комунікативного процесу; у нього виникають труднощі при розумінні фахової літератури. Здобувач вищої освіти допускає суттєві помилки при виконанні граматичних завдань, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
FX	Здобувач вищої освіти намагається спілкуватися на рівні побутових знань і навичок; у фаховій термінології допускає неправильні відповіді або зовсім не відповідає на питання. Більшість завдань не відповідає вимогам, є помилковими.
F	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач вищої освіти зовсім не вирішує граматичні завдання або виконує їх неправильно.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

6-й семестр

T1	T2	T3	T4	Разом	Сума
Поточний контроль				16	40
3,0	3,0	5,0	5,0		
Контроль самостійної роботи				10	
2,0	2,0	3,0	3,0		
Підсумкова контрольна робота (T1-T4)				6	
Участь у наукових заходах кафедри				5	
За активність та присутність на парах				3	

7-й семестр (залик)

T5	T6	T7	T8	Разом	Сума	Річна
Поточний контроль				25	60	100
7,0	6,0	6,0	6,0			
Контроль самостійної роботи				17		
5,0	4,0	3,0	5,0			
Підсумкова контрольна робота (Т5-Т8)				10		
Участь у наукових заходах кафедри				5		
За активність та присутність на парах				3		

T1, T2 ... T8 – теми практичних занять/самостійних робіт

8. Методи оцінки (підведення результатів)

- Поточний контроль тем.
- Самостійна робота у вигляді пошуку іншомовної інформації за фахом та презентацій з тем, виконання завдань, зокрема тренувальних тестів типу ЄВІ, робота зі словниками.
- Підсумкові контрольні роботи.

9. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Повсякденне життя. Родина. Характер людини. Помешкання.

Тема 2. Дозвілля, відпочинок. Світ захоплень.

Тема 3. Освіта. Студентське життя. Іноземні мови в житті людини.

Тема 4. Вибір професії. Плани на майбутнє. Молодь і сучасний світ.

Тема 5. Навколишнє середовище. Людина і довкілля.

Тема 6. Подорожі, екскурсії. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України та країни, мову якої вивчають.

Тема 7. Спорт в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Тема 8. Культура й мистецтво, традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Міжнародні організації, міжнародний рух.

10. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Тематика курсу				
Тема	лекції	кількість год.		
		пр.занят.	сам. роб.	
Тема 1. Студент та його оточення				
1.1. Повсякденне життя.	-	2	2	
1.2. Родина, родинні стосунки. Риси характеру людини.	-	4	4	
1.3. Помешкання.	-	4	2	
Тема 2. Вільний час				
2.1. Дозвілля.	-	2	2	
2.2. Активні та пасивні види відпочинку.	-	4	2	
2.3. Світ захоплень. Хоббі.	-	4	4	
Тема 3. Освіта				
3.1 Система освіти в Україні та за кордоном.	-	6	4	
3.2. Студентське життя.	-	4	4	
3.3. Іноземні мови в житті людини.	-	4	4	
Тема 4. Майбутня кар'єра				
4.1. Поняття “work, job, occupation, profession, career”.	-	2	2	
4.2. Вибір професії.	-	4	4	
4.3. Плани на майбутнє.	-	4	4	
4.4. Молодь і сучасний світ.	-	4	4	
Тема 5. Природа та довкілля				
5.1. Погода. Навколишнє середовище.	-	4	6	
5.2. Шляхи вирішення проблеми забруднення оточуючого середовища.	-	6	8	
5.3. Людина і довкілля.	-	4	6	
Тема 6. Подорожі, екскурсії.				
6.1. Види подорожей. Види транспорту.	-	4	6	
6.2. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України	-	4	6	
6.3. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини Англії.	-	4	6	
Тема 7. Спорт і здоров'я				
7.1. Спорт в Україні.	-	4	4	
7.2. Спорт у країні, мову якої вивчають.	-	4	4	
7.3 Здоровий спосіб життя.	-	4	4	
Тема 8. Культурна спадщина				
8.1. Культура й мистецтво традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають.	-	4	8	
8.2. Література, музеї, виставки, живопис.	-	4	8	
8.3. Міжнародні організації, міжнародний рух.	-	4	4	
Загальний обсяг год.		-	98	112

11. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
3 рік навчання, 6 семестр		48
1	Студент та його оточення.	10
2	Вільний час.	10
3	Освіта.	14
4	Майбутня кар'єра.	14
4 рік навчання, 7 семестр		50
5	Природа та довкілля.	14
6	Подорожі, екскурсії.	12
7	Спорт і здоров'я.	12
8	Культурна спадщина.	12
	Всього	98

12. Самостійна робота

Самостійна робота студентів належить до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студента за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до тестів; виконання типових завдань; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: розв'язання нестандартних задач; участь у ділових іграх; складання рефератів, анотацій, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Використання підручників та методичних вказівок вітчизняних та зарубіжних авторів, а також статей сучасних періодичних видань. Крім того, студенту рекомендується інтенсивне самостійне користування сучасними навчальними технологіями, тобто мультимедійними мовними курсами, відповідними сайтами Інтернету.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 рік навчання, 6 семестр		42
1	Знайомство. Біографія. Робочий день. Види помешкань.	8
2	Хоббі. Види відпочинку. Улюблений вид дозвілля.	8
3	Університет. Відмінності у системах освіти країн світу.	12
4	Професії. Переваги й недоліки окремих професій. Улюблена професія. Проблеми безробіття. Зайнятість.	14
4 рік навчання, 7 семестр		70
5	Погода і клімат. Природа. Охорона довкілля. Види забруднень. Роль людини у збереженні природних багатств.	20
6	Улюблений вид подорожі. Сім чудес України. Світ подорожей-світ захоплень. Найпривабливіші країни.	18

7	Спорт і здоров'я. Роль фізичного виховання. Здоровий спосіб життя. Улюблений вид спорту	12
8	Література та музика у житті кожного. Живопис. Музейна спадщина. Пам'ятки культури. Молодіжні організації.	20
	Всього	112

ГРАМАТИЧНИЙ ІНВЕНТАР

Іменник. Граматичні категорії (однина та множина, присвійний відмінок). Іменникові словосполучення. Лексичні класи іменників (власні та загальні назви: конкретні, абстрактні іменники, речовини, збірні поняття).

Артикль. Означений і неозначений. Нульовий артикль.

Прикметник. Розряди прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Числівник. Кількісні, порядкові та дробові числівники.

Займенник. Розряди займенників.

Дієслово. Правильні та неправильні дієслова. Спосіб дієслова. Часо-видові форми. Модальні дієслова. Дієслівні форми (інфінітив, герундій, дієприкметник). Конструкції з дієслівними формами (складний додаток, складний підмет, складний присудок).

Прислівник. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Типи прийменників.

Сполучники. Види сполучників.

Речення. Прості речення. Складні речення. Безособові речення. Умовні речення (0, I, II, III типів).

Пряма й непряма мова

Словотвір.

13. Рекомендована література

Основна література:

1. Англійська мова для навчання і роботи: навчальний посібник у 5 т. = English for Study and Work: Coursebook in 5 books / С.І. Кострицька, І.І. Зуєнок, О.Д. Швець, Н.В. Поперечна; Міністерство освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014.
2. Ключко Л.І. Communication Skills at Work. Навчальний посібник. – Суми, Поліграф, 2009. – 154 с. (9, 87 д.а.)
3. Чикалова М. М., Коваленко С. М., Ч60 Foreign language for special purposes (non-linguistic specialties). Іноземна мова за фаховим спрямуванням (для студентів немовних спеціальностей). Навчальний посібник для підготовки студентів ОКР «Магістр» денної та заочної форм навчання закладів вищої освіти. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. - 125 с.
4. E. Moutsov. Use of English for B2. Student's Book. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/612732/>
5. Virginia Evans, Jenny Dooley. Upstream. B1+. Student's Book. Express Publishing, 2012. – 167 p.
6. Virginia Evans, Jenny Dooley. Upstream. B1+. Workbook. Express Publishing, 2012. – 110 p.
7. Virginia Evans, Jenny Dooley. Upstream. B2 - Intermediate. Student's Book. Express Publishing, 2012. – 233 p.
8. Virginia Evans, Jenny Dooley. Upstream. B2 - Intermediate. Workbook. Express Publishing, 2011. – 153 p.
9. Virginia Evans, Bob Obee. Upstream. B2+ - Upper Intermediate. Student's Book. Express Publishing, 2010. – 266 p.

10. Virginia Evans, Bob Obee. Upstream. B2+ - Upper Intermediate. Workbook. Express Publishing, 2010. – 138 p.
11. Clare A., Wilson J.J. Speak out. Pre-Intermediate. 2nd Edition. Students' Book. Harlow: Pearson Education Ltd, 2015. 176 p.
12. Clare A., Wilson J.J. Speak out. Pre-Intermediate. 2nd Edition. Workbook. Harlow: Pearson Education Ltd, 2015. 95 p.
13. Clare A., Wilson J.J. Speak out. Intermediate. 2nd Edition. Students' Book. Harlow: Pearson Education Ltd, 2015. 175 p.
14. Clare A., Wilson J.J., Dimond-Bayir S. Speak out. Intermediate. 2nd Edition. Workbook. Harlow: Pearson Education Ltd, 2015. 97 p.
15. Eales F., Oakes S. Speak out. Upper Intermediate. 2nd Edition. Students' Book. Harlow: Pearson Education Ltd, 2015. 176 p.
16. Eales F., Oakes S. Speak out. Upper Intermediate. 2nd Edition. Workbook. Harlow: Pearson Education Ltd, 2015. 98 p.
17. Spencer D. Gateway B1+. 2nd Edition. Students' Book. Macmillan Education, 2016. 155 p.
18. Cornford A., Watkins F. Gateway B1+. 2nd Edition. Workbook. Macmillan Education, 2016. 100 p.
19. Spencer D. Gateway B2. 2nd Edition. Students' Book. Macmillan Education, 2016. 160 p.
20. Treloar F., Holley G. Gateway B2. 2nd Edition. Workbook. Macmillan Education, 2016. 96 p.
21. Spencer D., Holley G. Gateway B2+. 2nd Edition. Students' Book. Macmillan Education, 2016. 169 p.
22. Edwards L., Reilly P. Gateway B2+. 2nd Edition. Workbook. Macmillan Education, 2016. 96 p.

Додаткова література:

1. Коваленко, С. М. Enjoy listening English dialogues [Text] = Вдосконалюємо уміння аудіювання у діалогічному мовленні : на матеріалі англійської мови : навчальний посібник для студентів 1-го курсу спеціальностей «Англійська мова та друга іноземна мова» денної та заочної форм навчання вищих навчальних закладів. Частина 1 / С. М. Коваленко, М. М. Чикалова. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 123 с.
2. Ляшенко І. В. Англійська мова : Practice Abroad : навчальний посібник з англійської мови за програмою курсу поглибленого та інтенсивного вивчення іноземних мов / І. В. Ляшенко, О. А. Литвиненко, Т. М. Меденцова та ін. – Суми : Університетська книга, 2010. – 400 с.
3. Чикалова М. М. Professional English (for the students majoring in Mathematics, Physics and Information Technologies) : навчальний посібник з вивчення фахової лексики для студентів фізико-математичних спеціальностей / М. М. Чикалова. – Суми : СДПУ, 2017. – 120 с. (електронне видання)
4. Murphy R. English Grammar in Use. / R. Murphy. – Cambridge University Press, 2001. – 414 с.
5. Голіцинський Ю. Б. Граматика: Зб. вправ / Перекл. з рос. 7-го вид. / Б. Б. Голіцинський, Н. А. Голіцинська. – К. : – Арій, 2015. – 544 с.

Інтернет ресурси

1. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=12586> – дистанційний курс Moodle
2. <https://test-english.com> – тести з англійської мови
3. <http://dictionary.cambridge.org/> – словники
4. www.repete-my.com – повторення лексики
5. http://tourlib.net/books_ukr
6. <http://careerplanning.about.com>
7. <http://www.better-english.com/exerciselist.html> (English for Business)
8. <http://ppp.net/links/news> (The Ultimate Collection of News Links)
9. <http://www.m-w.com/dictionary> (Merriam Webster Online)
10. <http://www.bucknell.edu/rbeard/diction/html41> (Online Dictionaries)
11. <http://vancouver-webpages.com/synonyms/html> (Synonym Dictionary)

12. <http://www.mygrammarlab.com>
13. www.pearsonlongman.com/speakout - навчальний портал/відео підкасти
14. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/accept> - словник
15. www.bbc.com – відео, аудіо, новини
16. www.cnn.com – відео, аудіо, новини

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури, електронний каталог бібліотеки Сумського державного педагогічного університету, інституційний репозитраїт eSSPUiR;
- дистанційний курс Moodle;
- онлайн-ресурси для дистанційного навчання;
- аудіо- та відеоматеріали по темам курсу;
- ілюстративні матеріали (структурно-логічні схеми, таблиці).